

KMETOVALEC.

Glasilo Kmetijske družbe za Slovenijo.

Izhaja 15. in zadnjega dne v mesecu. Člani Kmetijske družbe dobivajo list brezplačno. Cena listu za nečlane 20 Din, za inozemstvo 30 Din letno. Posamezna številka stane 1 Din. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani, Turjaški trg št. 3.

Urejuje Viljem Rohrman.

Vsebina:

Zatirajmo poljske miši! — Poizkusi s Hora-aparatom proti poljskim mišim. — Pripravna gnojila za lucerno. — Dva načina precepljevanja. — Zasajamo sadno drevje. — Nečisti sadjevcvi. — Za zboljšanje planinskega pašništva. — Vprašanja in odgovori. — Dopisi. — Kmetijske novice. — Gospodarske stvari. — Družbene vesti. — Uradne vesti. — Tržne cene. — Inserati.

Zatirajmo poljske miši!

Poljske miši so se tako razpasle na našem ozemlju, da resnično ogrožajo letos naše posevke. Tako mi je pripovedoval lani posestnik iz Račja, da so mu požrle poljske miši četrtno krompirja. Ni čuda potem, če je ljudstvo na kmetih zbegano in prosi za od pomoč.

V onih severovzhodnih delih naše zemlje, kjer so se poljske miši pojavile v takem številu, se je ljudstvo zateklo k samopomoči in je nabralo precejšnje vsote za zatiranje poljskih miši. Tudi oblastna uprava je posegla s svojimi krediti vmes in je podprla započeto akcijo za zatiranje poljskih miši gmotno. Ministrstvo je dalo iz centralnih kreditov izdatno podporo v to svrhu. Zato se je lani poskušalo zatiranje poljskih miši v večjem obsegu z Löfflerjevim bacilom, ki povzroča mišji legar. Doseženi uspehi so pa po došli poročilih ničevi.

Zakaj ne dosežejo posestniki s Löfflerjevim bacilom uspehov, je iskati vzroke v skoro za naše ljudstvo preveč kompliciranem načinu razmnoževanja bacilov. Saj sem doživel že primer, da je nekdo dal Löfflerjeve bacile čistogojenim drožem, da bo mošt boljše kipel. Za svojo osebo pa vem le to, da nisem mogel ne stati in ne ležati štiri dni, ko sem se okužil pri delu z bacili, tako me je gnjavilo po trebuhu in sem prepričan po svojih lastnih izkušnjah, da so bili bacili virulentni, t. j. strupenozeljni.

Ker pa niso posestniki z bacili zadovoljni, je neobhodno potrebno, da se poslužujemo drugih sredstev, če so boljši in če so po količkah primerni ceni.

V zadnjem času sem imel priliko se seznaniti s Hora-pripravo in sem uvidel, da bi bil način zati-

ranja poljskih miši s to pripravo najbolj prikladen za naše posestnike, ker ne potrebuje nobenih predpriprav in ker se da rabiti tekom vsega leta.

Kako se ravna pri zatiranju poljskih miši s Hora-pripravo, je bilo že popisano v zadnji številki „Kmetovalca“. Zatiranje poljskih miši omogoča Hora-priprava, ker razvija debel in gost dim žveplovih spojin, katerega požira hlastno zemlja odnosno rov, v katerem živijo poljske miši, če se vtakne v rov Hora-pripravo z gorečo Hora-patrono. Tam, kamor pride strupeni dim v rov, se zaduši takoj vsa mišja zalega, čeravno je še tako globoko zakopana, zarita in skrita v zemlji. Priporoča se, da se zasujejo luknje sosednjih rovo.

Pri delu ne škoduje dim nikakor delavcem, ker ga zemlja hlastno nase vleče; delavec naj tako stoji, da obrača hrbet vetru.

Neobhodno potrebno je, da se lotijo pokončevanja miši tudi sosedji v okolišu našega posestva, ker le na ta način se bo dalo spraviti mišjo nadlogo s sveta. Če bodo sosedje gledali križem rok, kako uničuje sosed poljske miši s pomočjo dragih priprav, bo ta sicer uničil poljske miši na svojem posestvu, toda posestvo jih bo kmalu zopet polno iz soseščine. Tako ne bomo zatrli poljskih miši, ovirali jih bomo morda le pri nagli razmnožitvi!

Zato, gospodarji, pobrigajte se v od poljskih miši ogroženih občinah pravočasno, da bodo dobile občine take Hora-priprave. Naročajte Hora-patrone in hajd na delo! Zatiranje poljskih miši prepustite lahko odrasli mladini, ki bo imela s tem mnogo veselja in bo koristila domači grudi!

Inž. Henrik Molitorčič.

Poiskusi s Hora-aparatom proti poljskim mišim.

Poskusno zakajevanje mišjih lukenj s Hora-aparatom se je vršilo 14. januarja na njivan tik Kranja. Tamkajšnje polje je močno preluknjano in škoda, ki jo prizadevajo miši, bo silno velika. Po zimskem žitu so cele pleše in goljave, ki drže od enega konca njiva do drugega, posute z mišjimi luknjami. Miši pa objedajo mlado strn na levo in desno do golega. Na sosenjem travniku je istotako vse v luknjah.

Poskusi s Hora-aparatom so se napravili na več mestih, pri pšenici, pri ječmenu, na prosišču in na bližnjem travniku. Udeležila sta se teh poskusov kmetijski svetnik Rohman in okr. ekonom Hladnik. Navzočih je bilo tudi nekaj domačinov.

Dognalo se je, da deluje aparat sam prav dobro. Četudi nima novejši Hora-aparat nobene pumpe, se je strupeni dim vendar hitro razširil po zemlji. Komaj da je prišla cev aparata s prižgano patrono v zemljo, pa se je dim že pokazal pri vseh oddaljenejših luknjah, ki so stale med seboj v zvezi. Kakor po oddušnikih, tako je vleklo na vse strani po mišjih rovih. Par miši je v daljavi več metrov zbežalo v

prvem trenutku kajenja iz lukenj, vse druge so našle konec v svojih rovih. V enem primeru se je to tudi glasno pokazalo. Dim, ki se vali iz goreče patrone, je gost, rjavozelenkaste barve, ostaja pri tleh in razvija zoprn duh. Ker je bila zemlja znotraj zmrzla, je ni kazalo razkopavati v svrhu točnejših preiskav o učinkovanju plina. Iz dosedanjih uspenov po drugih krajih je pa sklepati, da so bile miši, ki so prišle v dotiko s plinom, pokončane z vso svojo zalego. Ko nastopi prva spomlad, pride skrajni čas za pokončavanje miši. Takrat bo tudi lažje zasledovati učinek zakajevanja na mrtvih miših.

Aparat je dober, vse delo z njim preprosto in lahko. Luknje, kjer se pokaže dim, kaže pri tem delu pokriti s kepico zemlje, da dim ne odhaja iz zemlje.

Izvrstno bo služil ta aparat tudi za zatiranje krtice po sadnih vrtovih in nasadih. Uspeh pokončevanja s Hora-aparatom zunaj na polju bo zadovoljiv seveda, če se bodo poprijeli zakajevanja vsi od kraja. Ni zadosti, da se le posameznik trudi, v tem boju mora pomagati vse! V vseh prizadetih občinah bi se morali organizirati in bi morali imeti take aparate. Delati bo treba pa na to, da se cena aparatom in patronom zniža.

Pripravna gnojila za lucerno.

Izborna gnojila za lucerno je lesni pepel. Vsebuje povprečno 2,5—3,5% fosforove kisline, 6—10% kalija in 30—35% apna, torej vse glavne hranine, s katerimi je treba lucerno gnojiti. V dosego povoljnega uspeha je potrebno potrositi spomladi, preden začne rašča, kakih 10—12 q pepela na ha.

Ker ima malokdo dovolj pepela za tako gnojenje, si pomagamo tudi z drugimi pomožnimi, ali kakor navadno pravimo umetnimi gnojili in to z najboljšim uspehom. Tako nam kot fosfatno gnojilo kaj dobro služi **Tomasova žlindra**, kot kalijeva pa **kajnit**, ali mesto kajnita **40% kalijeva sol**, ki je še boljša in cenejša kakor kajnit, ker se je potrebuje trikrat manj; se torej tudi lažje prevaža in hitreje raztrosi in končno ne razapnuje zemlje tako močno kakor kajnit, kar je tudi precejšnje važnosti, zlasti za zemlje, ki so revne na apnu.

S **Tomasovo žlindro**, 4—8 q na ha in kalijevo soljo, 1,5—3 q na ha gnojimo v pozni jeseni, v ugodni zimi, ali tudi še v prav zgodnji spomladi. Ker potrebuje lucerna tudi precej apna, ji v premalo apneni zemlji Tomasova žlindra kaj dobro služi tudi s svojim apnom, katerega vsebuje okrog 50%.

Za **spomladansko gnojenje** lucerni rabimo s prav dobrim uspehom **rudninski superfosfat**, 3—5 q na ha in **40% kalijevo sol**, 1,5—3 q na ha, ki jih raztrosimo preden prične rašča. Kot apneno gnojilo uporabljamo spomladi stolčen **mavec ali gips**, ki ga potrosimo na že rastočo lucerno 4—6 q na ha.

Gnojilni poskusi z umetnimi gnojili, ki so se v minulem letu delali v kamniškem okraju, med drugim tudi za lucerno, in sicer, računano na ha s 400 kg rud. superfosfata (P) in 150 kg 40% kal. soli (K), so se vsi dokaj dobro obnesli. Škoda le, da so nekateri ostali nedovršeni.

P. skus št.	P o s k u s	Gnojeno dne	Parcela štev.	Gnojenje	Pridelek na ha v q				Prdnost večjega pridelka	Stroški gnojnja na ha v Din	Do-biček	Izguba
					Košnja							
					prva	druga	tretja	skupaj				
1	Triletna lucerna, na plitvi, peščeni ilovici, predgnojeno leta 1920. repi s hlevskim gnojem	22-2	1	negnojeno	30—	40—	17.6	87.6	—	—	—	—
			2	P	32—	49.2	18.8	100—	12.4	558—	800—	242—
			3	K	33.6	47—	18.4	99—	11.4	513—	262.5	250.5
			4	PK	40—	63.6	20.4	124—	36.4	1638—	1062.5	575.5
2	Dvel tna lucerna, na plitvi, peščeni ilovici, predgnojeno ob setvi s hlevskim gnojem	12-3	1	negnojeno	43.8	21.8	16.2	81.8	—	—	—	—
			2	P	46.2	35.4	19.2	100.8	19—	855—	800—	55—
			3	K	45.8	31.6	17.8	95.2	13.4	603—	262.5	340.5
			4	PK	49—	35.8	20.4	105.2	23.4	1053—	1062.5	—
3	Štiriletna lucerna, na srednje težki, peščeni ilovici, predgnojeno ob setvi s hlevskim gnojem	4-2	1	negnojeno	66.6	37.3	21.3	125.2	—	—	—	—
			2	P	80—	56—	29.2	165.3	40.1	1804.5	800—	1004.5
			3	K	74.6	42—	37.3	163.9	38.7	1741.5	262.5	1479—
			4	PK	88—	62.6	42—	192.6	67.4	3033—	1062.5	1970.5

Gnojila so se potrosila meseca februarja, oziroma začetkom marca na 10—15 cm debel sneg. Moglo pa bi se potrositi tudi pozneje preden začne rašča. Učinek gnojenja je bil mestoma kar očividni. Na nekaterih poskusnih parcelah je bila lucerna, zlasti prva košnja, povprečno 1 m visoka; posamezne rastline pa tudi 1,5 m.

Množine pridelkov, kakor so jih stehali poskusniki in rentabiliteta gnojenja je razvidna iz tabele.

Na poskusu št. 3. se je tehtala sveža detelja in preračunila na suho v razmerju 1 : 5.

Za ugotovitev rentabilitete se je računilo:

za 100 kg rudninskega superfosfata Din 175.—;

za 100 kg 40% kalijeve soli Din 150;

za 100 kg suhe lucerne po odbitku večjih stroškov spravljajna (večj. pridel.) Din 45;

za 100 kg umetnih gnojil dovoz in trosenje Din 25.

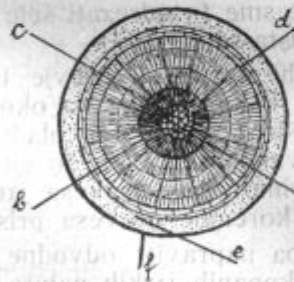
Marinček.

Dva načina precepljevanja.

Pri precepljevanju drevja prihajata v novejšem sadjarstvu posebno dva načina cepljenja v poštev, to sta: **žlebičkanje ali cepljenje v žleb ali v zarezo in cepljenje za lubad ali za kožo.**

Stari način cepljenja „v razkol“ ali „precep“ je deloma že izgubil svojo veljavo, deloma ga še nadomešča cepljenje v stranski precep; v naprednih sadjarskih krajih se umika pa tudi ta način cepljenja žlebičkanju in izboljšanemu cepljenju za lubad. Vzrokov za to je dovolj, in sicer:

1. Pri precepu se razkolje stari les ali črnjava, ki se kot mrtva plast lesa le redkokdaj zaceli. V napravljani razpoklini se ustavlja kaj rada voda, prah, glive in naselijo se gobe, ki največkrat popolnoma onemogočujejo tesno združenje in zaraščanje podloge s cepičem.

Pod 3. Prerez podloge (debla, veje); a) svrž ali stržen, b) stari les ali črnjava, c) beljava, d) kambij, zelenkastorumena kožica, ki obdaja beljavo, e) ličje in i) lub.

2. Pri razkolu pride razmeroma malo luba na podlogi v tesen stik z lubom na cepiču; vsled tega se zgodi, da se vse zaraščanje izvrši bolj počasi in manj popolno.

3. Vobče velja v novejšem sadjarstvu cepljenje v razkol za zastarel in surov način cepljenja.

Pri vsakem cepljenju potrebujemo sledečih predpogojev:

1. Dobro nabrušen nož, vezilo in dobro cepilno smolo.

2. Podloga naj bo zdrava, vztrajna in krepka.

3. Velevažno je, da si izberemo cepiče od dobro izkušenih, rodovitnih dreves.

4. Režnjo in vse delo izvršujemo snažno, hitro in premišljeno.

5. Pri vsakem cepljenju je bil, je in bo glavni pogoj, da pride lub cepiča natančno na lub podloge, kambij na kambij.

Pod 4. Žlebičkanje. a) cepič, b) podloga, c) cepič in podloga staknjena. Treba ju je še zavezati in zamazati.

6. V žlebiček (glej pod. 4.) precepljavamo v zgodnji spomladi, ko drevje še ni meženo (pred sokom), in sicer po vrsti, kakor poganjajo posamezna sadna plemena; najprej marelice in breskve, potem črešnje, slive, hruške in najzadnje jabolka.

7. Ko postane drevje meženo, precepljavamo zlasti pečkasto sadje za lubad ali za kožo (glej pod. 5.).

Glede prvih štirih pogojev je bilo že v „Sadjarju“ dokaj lepih člankov in nasvetov. Pri peti točki, ki prihaja pri vsakem cepljenju kot najvažnejša v poštev, nam pojasni postopanje pod 3., ki nam predočuje prerez podloge.

Pod 5. Cepljenje za lubad. a) cepič, b) podloga, c) cepič in podloga. Treba ju je še zavezati in zamati.

Svrž in črnjava (a, b) sta pri podlogi kolikor toliko mrtve plasti in za nas brez pomena. Le **beljava** (c) nas deloma zanima; tu se pretaka voda po drevesu (transpiracijski tok) iz korenin navzgor.

* Podobe so iz knjige M. Humečka: **Praktični sadjar**. Pri precepljevanju je seveda podloga debelejša.

Za cepilca najvažnejša plast je **kambij** (d), ona fina kožica, ki se ovija okoli lesa pod ličjem. Tu se cepljenje zaraste. Pri debelih podlogah z močnim lubom leži kambij dokaj niže kakor pri cepiču; na to moramo pri cepljenju paziti, da pride cepič globlje v podlogo; s tem omogočimo potreben stik ali kritje obeh kambijev.

Po ličju (e) se pretaka sok (asimilacijski tok) od zgoraj navzdol; ličje oddaja na zunaj lub (f), ki služi v varstvo proti zunanjim vplivom.

Pod. 4. nam predočuje način cepljenja, ki je znano pod imenom **žlebičkanje** ali cepljenja v žleb ali zarezo. Vsaka podloga, ki jo odžagamo, obrežemo pred cepljenjem z močnim nožem, in sicer nekoliko poševno; na najvišje mesto pride cepič. Z dobro nabrušenim cepilnim nožem napravimo v podlogo 2—3 cm dolgo, klinasto-trikotno zarezo z dvema enakima, nekoliko poševnima vzreskoma tako globoko, kakor je cepič debel. Potem zarezemo cepič, tako da odgovarja klinasto zarezniki podlogi, v katero ga od zgoraj navzdol zarinemo: dobro je, da gleda spodnje oko cepiča navznoter. Paziti moramo pri tem, da pride natančno kambij cepiča na kambij podloge; zlasti pri koščičastem sadju, ker se le pod tem pogojem hitro in dobro zaraste. Da se mora cepljenje dobro zavezati z rafijo in zamazati s smolo, tudi vrh cepiča, je samoobsebi umevno.

Pod. 5 nam kaže način cepljenja „za lubad“ ali za **kožo**. Ta način precepljavanja je najenostavnejši in najlažji; ko postane drevje meženo (od konci marca do maja meseca), pride čas za to cepljenje.

Dobro je, da podlogo oz. veje odžagamo še pred sokom in jih neposredno pred cepljenjem obrežemo, kakor pri prejšnjem načinu, samo da cepič šiljasto obrežemo in ga začetkom vreza nekoliko navpično spodrežemo, slično kakor pri sedlanju.

Na podlogi zarezemo približno 3 cm dolgo navpično zarezo in odlučimo na eno stran lub. Pri debelejših vejah se stavita tudi lahko po dva cepiča. Podloga mora biti potem seveda vodoravna. Cepič moramo previdno pod lub vtakniti, zavezati in zamazati. Za **oporo** cepičem naj se priveže k vsakemu po en količek, zavarujejo naj se pa tudi proti ptičem, da jih ne polomijo, in sicer z bekovo šibico, ki jo v podobi loka privežemo na podlogo, tako da sega lok čez cepič.

Fr. Kafol.

Zasajajmo sadno drevje.

Piše B. Skalicky, Grm.

II. Saditev drevja.

Pri saditvi drevja se je ravnati po sledečih vodilih:

1. Pred saditvijo obrežemo enoletne mladice v kroni na polovico do ene tretjine njih dolžine, zgornje oko naj bo obrnjeno na zunaj. V drevesnici slabo oblikovane ali starejše krone moramo močneje obrezati, da dobe pravilno obliko in raščo. Korenine obrežemo toliko, kolikor je potreba, da se večje rane odstranijo in uglađijo.

2. Ne sadimo drevja pregloboko. Pravilno posajeno drevje mora rasti v sadovnjaku tako globoko, kakor je rastlo v drevesnici. Ker se zemlja v jami usede, moramo pri saditvi na to računati in

posaditi drevje še bolj visoko kakor je stalo v drevesnici. Če je zemlja slaba, primešajmo nekaj dobre zemlje ali komposta vmes, ne pa preveč, da se drevo preveč ne razvadi, drugače pozneje, ko vdarijo njega korenine na slabšo zemljo, slabo uspeva. Pred saditvijo je dobro, da namočimo korenine v redko kašo, pripravljeno iz prsti in kravjekov.

Posajeno drevo privežemo na rahlo k močnemu kolu, ki ga zabijemo sredi jame, ki pa ne sme biti daljši kakor deblo drevesa.

Šele ko se zemlja usede, privežemo drevo na kol bolj trdno. Okoli posajenega drevesa napravimo veliko plitvo, skledi podobno jamico (šipo). Ako je suša, moramo po saditvi drevo tudi večkrat zaliti. V to svrhu se zemlja okoli posajenega drevesa v obliki skledice nekoliko odkoplje, nato se drevo dobro zalije in zemlja zopet prisuje. Priporočljivo je tudi, da se vse deblo in debelejšje vejice zasajenega drevesa namažejo z gosto kašo iz ilovice in kravjeka, kar zabranjuje njega izsušitev. Tako namažano drevo se zlasti v suhi spomladi dosti rajše prime kakor nenamazano.

3. Režnja vejic se še drugo in tretje leto ponovi, da se krona pravilno oblikuje. Navadno se obreže skončna mladika vedno tako, da gleda oko na zunaj, le pri vrstah, ki imajo visečo raščo, se veže na oko, obrnjeno na znotraj. Po preteku treh let se vse nepotrebne ali goščo tvoreče vejice odrežejo, da ni treba kesneje odrezavati močnih vej in povzročati drevju nepotrebni ran. Stranskih vejic se pa ne sme nikoli vseh gladko odrezati, temveč je šibkejše pustiti in po potrebi le skrajšati. Njih namen je, da prinašajo sad.

Črešnje in višnje se praviloma obrezujejo samo pri saditvi, pozneje se pa samo odstranijo pregoste veje. Orehi se pa sploh ne obrezujejo. Če je treba kaj odstraniti, se sme to odrezati šele ob zaključku vegetacije (avgusta-septembra).

4. Na vlažnih mestih se drevje tako sadi, da stoji drevo višje kakor zemlja na okoli. Jeseni napravimo plitve, široke jame. Spomladi jih zasujemo in na vrh postavimo drevo. En do en in pol metra od debla napravimo okoli drevesa jarek in s tako dobljeno zemljo korenine drevesa prisujemo.

Dalje je treba napraviti odvodne jarke, da se voda, ki se v izkopanih jarkih nabira, odpelje. Le tako je mogoče doseči na vlažnih tleh uspehov. Na takih tleh sadimo z uspehom le slabše vrste hrušk ali pa slive, ozir. češplje, nikoli ne jablan, še manj pa črešnje.

V suhih strmih legah drevje tako sadimo, da odkopamo zemljo v breg in jo nasujemo pod njim ter obložimo ali opletemo nasip z bekami, tako da dobimo vodoravne prostore, 2—3 m v premeru. Tja posadimo drevo in jarke tako napeljemo, da dovajajo deževno vodo h koreninam.

5. Pri podsajanju v sadovnjakih ne smemo biti prenašli, temveč moramo, če eno drevo izkopamo, pustiti, da se zemlja nekoliko (2 do 3 leta) spočije. Tudi je dobro menjati vrsto drevja, po pečkatem sadju posadimo rajše koščičasto sadje, oziroma obratno po koščičastem — pečkato.

Na takem mestu, kjer je rastlo staro drevo (60 do 80 let), bo težko drugo posajeno drevo dobro

uspevalo. Če ga pa le hočemo na istem mestu posaditi, moramo izkopati 2—3 m široke jame in te napolniti z novo, od drugod pripeljana prstjo, ki naj bo po možnosti taka, kakor je v sadovnjaku.

Nečisti sadjevci.

Od raznih sadjarjev prihajajo letos pritožbe, da se jim sadni mošti nikakor nočejo popolnoma učistiti, da rjave ter da nekateri trdovratno obdrže svojo umazano blede barvo. Je to istina ter bodo še dolgo taki ostali, če v tem oziru nič ne ukrenemo in jih pustimo na miru ležati.

Da se nočejo sadni mošti učistiti, ima različne vzroke. Največkrat je temu krivo še nepopolno pokipenje, vsled česar mošt še vedno počasi in mirno kipi. To „tihu kipenje“ zadržuje sesedanje drož in drugih snovi, ki povzročajo kalnost.

Kot nadaljnja glavna vzroka nepravčasnemu učiščenju sta pomanjkanje čreslovine (tanina) in kisline. Trpki in kisli mošti se navadno hitro samiodsebe učistijo.

Samolastno pravilno čiščenje in rjavenje povzročajo in zavirajo nadalje **gnilobni in očetni bakteriji**, če se je n. pr. pri drozganju in prešanju pomešalo tudi gnilo, umazano sadje, ali pa če se je mošt pokvaril in se je pričel kisati; dalje če vsebuje mošt preveč beljakovin, pa premalo alkohola in tanina, in končno, če je mošt pretrpek, ker se v pretrpkem moštu vrši prepočasno razkrajanje sladkorja.

Pravilno in pravočasno učiščenje odvisi torej od pravilne sprave in priprave ter sploh od **pravilnega kletarjenja** v jeseni: o čemer bi se dalo veliko napisati. Tukaj hočem le na kratko navesti tista sredstva, s katerimi pospešujemo čiščenje.

Predvsem moramo mošt, osobito če ni bil še pretočen, pretočiti v snažen, nekoliko zažveplan (zakajen) sod, da žvepleni dim oziroma žveplena so-kislina pomori različne glive in bakterije, ki se nahajalo v moštu in da se loči mošt od sesedle se gošče. **To je za vsako uspešno čiščenje glavni predpogoj.** — Žveplanje se lahko z enakim uspehom nadomesti tudi z dodatkom 4—5 gramov natrijevega bisulfata na 1 hl pred ali med pretakanjem.

Ako je mošt mil in plehak, to je, da ima malo tanina ali malo kisline, kar se zlasti pri jabolčniku, n. pr. v pravilnem iz finejših in popolnoma zrelih jabolk često dogaja, mu dodamo v škafo mošta ali v kozarcu alkohola raztopljenega tanina (5—8 gramov na hl) ter v škafo mošta raztopljene vinske kisline (50—100 gramov na hl). Namesto tega dodatka, primemo takemu jabolčniku med pretakanjem primerno množino trpkejšega, že povretega hruševca ali pa kislejšega (ne cikastega) jabolčnika in uspeh je zagotovljen, če ni slučajno še dosti nepokipelega sladkorja v enem ali drugem moštu.

Dober uspeh dosežemo lahko tudi na ta način, da med pretakanjem dolijemo približno 1 liter 96% alkohola na hl, tako da se ta s vso vsebino dobro zmeša.

Ako mošt še ni pokipel, moramo to pospešiti s pretakanjem spomladi, ali sedaj s segrevanjem kleti, odnosno s prenosom dotičnega mošta na prostor s primerno toplino, ki ne sme biti pod 12° C (najbolje 20—25° C).

Mošti z dovoljno ali preobilno čreslovo in drugo (jabolčno) kislino se z uspehom učistijo s pomočjo želatine (8—20 gramov), Julienovim praškom (8—12 gramov), ki se dobi pri V. Bohinec v Ljubljani, ali z jajčjim beljakom (od 2 jajec na hl). V zimskem času se vrši čiščenje uspešnejše kakor v spomladnem in bolj gorkem času.

Najhitrejša in v vsakem primeru najgotovnejša učiščenje pa dosežemo s filtriranjem mošta s posebnimi filtri. Vendar je dati prvotno omenjenemu čiščenju z ozirom na okus in dobroto prednost pred filtriranjem.

F. Gombač.

Za izboljšanje planinskega pašništva.

Dne 20. januarja se je vršila pri Velikem županu ljubljanske oblasti važna seja za povzdigo planinskega pašništva, pri kateri se je rešilo več važnih vprašanj v prilog našega gorenjskega planšarstva. Pri nekaterih planinah (Bitenjska in Belanska planina) se je odobrila ureditev v zmislu odkupa pašnih pravic, t. j. odstopa pašne zemlje, pri čemer se imajo vpoštevat po možnosti tudi tisti kmetje, ki so bili svojčas prezrti. Druge planine (Pečana, Komna, Klom) se imajo meliorirati, da se čimprej doseže potrebna donosnost. Tudi se imajo oddati v dolgoleten zakup. Glede drugih planin (Grajska in grofova planina) so se sporazumno določile potrebne smernice, ravnotako tudi glede ureditve Gorenjegrajskih planin.

Splošno je prevladalo načelo, da se pričnejo dela za popoln **odkup obstoječih pašnih pravic v zmislu odstopitve planin**. Dolžnost državne šumske uprave je, da pri razpravljanju in urejanju teh vprašanj pravilno razumeva zahteve živinorejce in da stori vse, da se ustrezne tem zahtevam do skrajnih mej, ki jih dopušča še razumno gozdno gospodarstvo. Načelno odreja ministrstvo, da je pašo dovoljevati na vsem prostoru, ki je obremenjen s pašno servituto in ne samo, ako ni to v škodo pomlajanja gozda. Tudi pri novi ureditvi pašnih pravic morajo zastopniki državne šumske uprave upoštevati vse stvarne in utemeljene zahteve živinorejcev, kolikor so združljive z neobhodnimi interesi gozdnega gospodarstva. Direkcija šum ima vnesti v svrhu melioracij svojih gozdnih pašnikov in planin v bodoči proračun primerno vsoto, ki naj omogoči, da tudi država s svoje strani povzdigne in izboljša pašniške uspehe. Pri novi ureditvi pašnih pravic je treba po možnosti upoštevati tudi morebitne krivice, ki so se zgodile kmetom o priliki prvega urejanja teh servitut.

To sejo je sklical in osebno vodil minister šum in rudnikov g. dr. Žerjav. Udeležili so se je pa gg.: velika župana dr. Baltič in dr. Pirkmajer, oblastna referenta za kmetijstvo in gozdarstvo Sancin in inž. Šivic, vodja šumske direkcije inspektor inž. Ziernfeld, referent pokr. komisije za agr. operacije vladni svetnik Detela, planinski nadzornik inž. Presel, krajni komisar za agr. operacije dr. Spiller-Muys, referent agr. direkcije dr. Radikon in viš. gozd. svetnik inž. Ružič.

Kakor se vidi iz poteka te seje, je upati, da se bodo razmere po naših servitutnih planinah vendar enkrat na bolje obrnile in da bo ustrezno mnogoletnim pritožbam in zahtevam naših planincev na Gorenjskem in Štajerskem.

VPRAŠANJA IN ODGOVORI.

Na vsa kmetijsko-gospodarska in druga vprašanja, ki dohajajo na Kmetijsko družbo za Slovenijo ali na uredništvo „Kmetovalca“, se načelno odgovarja le v „Kmetovalcu“. Odgovarja se edinole na vprašanja, udov, ki so podpisana s polnim imenom; brezimna vprašanja ali taka, ki so zaznamovana le z začetnimi črkami, se vržejo v koš. V „Kmetovalcu“ se pri vprašanju nikdar ne natisne vprašalčevega imena, ampak vedno le pričetne črke imena in kraja. Redno se v vsaki številki odgovori le na tista vprašanja, ki pridejo pravočasno pred izdajo lista; na pozneje došla vprašanja se odgovori v prihodnji številki. Kdor takoj želi pismenega odgovora na svoje vprašanje, mora priložiti 2 dinarja za stroške. Odgovori na vprašanja, ki niso kmetijsko-gospodarska, zlasti pravni, morejo biti seveda le splošne vsebine, kajti uredništvo ne more poznati vseh včasih zelo važnih okoliščin in zato za take odgovore ne prevzame nikakega jamstva.

Vprašanje 5. Imam nekaj posušene detelje, ki jo živina nikakor noče žreti, ne same, pa tudi ne pomešane z rezanco. Če so pa močno gladne, jo pa žro, toda posledice so neugodne. Iz gobcev živine se namreč začnejo cediti sline v taki meri, da se z njimi kar jasli polnijo, živali pa neprestano prežvekujejo in hujšajo. Ko jim pa pokladam drugo krmo, ti znaki boleznj izginejo. **Kaj je vzrok slinavosti pri govedu?** (M. M. v Š.)

Odgovor: Vzrok slinavosti pri Vaši govedu je mlada detelja, ki je gotovo napadena po kaki glivični bolezni. Po dosedanjih izkušnjah povzročuje namreč predvsem plesniva detelja tako bolezen, ker se vsled vpliva glivic plesni vnajejo žleze v gobcu ter nato nastopi slinjenje. Živina, ki žre tako krmo, se močno slini, tako da onesnaži jasli in krmo, pri tem pa neprestano prežvekuje. Žival sama ne mara take krme, toda če je lačna, jo žre, pri tem pa hujša in po daljši dobi tudi pogine. Če menjamo krmo, izgine bolezen samaodsebe, ne da bi je bilo treba lečiti. L.

Vprašanje 6. Imam nekaj šibja od vrb, od katerih bi si rad spletel lične koše. **Kako se lupi šibje od vrb?** (I. P. v R.)

Odgovor: Vrbovo šibje ali protje se poreže jeseni, ko je listje odpadlo in se februarja ali marca postavi 10—15 cm globoko v vodo. Paziti je, da se med tem časom protje ne osuši. Ko je primerno toplo, začne šibje poganjati in ko postane muževno, ga lahko olupimo. To delo se lahko izvrši tudi pozimi, če se protje postavi 10—15 cm globoko v vodo v posodah, ki so v ta namen pripravljena, v prostorih s povprečno toploto 13—19 stopinj. Po preteku 14 dni začne protje odganjati in se tedaj neovirano omuži. L.

Vprašanje 7. Svoje zemljišče nameravam zasaditi s sadnim drevjem, vendar se bojim, da ne bi prišel v navzkriž z zakonom. **Kako daleč od meje smem zasaditi sadno drevje?** (V. T. v P.)

Odgovor: Kako daleč od meje sme posestnik zasaditi sadno drevje, ni v zakonu nikjer natančno označeno. Pač pa velja v tem primeru najprej splošno državljansko pravo, po katerem sme vsak lastnik zemljišča posekati vse korenine kakor tudi veje, ki segajo iz tuje sveta v njegovo zemljišče. Torej upoštevajte to pravo, smete zasaditi sadno drevje tako daleč od meje, da ne bodo njegove veje in korenine segale v tuj svet. Zmiselno bi se dalo tolmačiti tudi deželni zakon za Kranjsko iz leta 1912. glede pogoditve poljedelskih parcel, ki pa ni v veljavi za koroško in štajersko ozemlje. Podrobna pojasnila o tem dobite v 2. in 3. številki „Kmetovalca“ iz leta 1924. v člankih: „Pravice in dolžnosti med zemljiškimi sosedi“. L.

Vprašanje 8. Preko mojega posestva vodi kolovozna pot, po kateri ima moj sosed pravico s svojega posestva voziti svoje pridelke. Sedaj je pa začel kopati gramoza ter ga po istem kolovozu spravljati na javno pot. Ker se istega kolovoza poslužujejo tudi kupci gramoza, se bojim, da vsled te vožnje postane kolovoz občinska pot. **Ali smem zabraniti vožnjo gramoza po svoji poti?** (M. I. v Sv. P.)

Odgovor: Z dopustitvijo prevažanja gramoza po Vaši poti kupcem, ki so si ga nabavili pri tistem, ki je upravičen

do te poti, ne more nikdar ta pot postati občinska. Pravico do tega kolovoza ima po Vašem dopisu samo dotični posestnik, ne pa drugi zasebniki. Glede služnostnih pravic velja dandanes načelo, da se naj te po možnosti omejujejo, ne pa razširjajo. Tako ima tudi ta posestnik (seveda v kolikor sledi to iz Vašega dopisa) pravico voziti po tej poti le pridelke s svojega posestva. Gramoza pa ni mogoče smatrati k pridelkom zemljišča. Druga stvar pa je, če ta posestnik nima nikake druge poti do javnih cest. V tem primeru mu morate dovoliti tudi prevoz gramoza. — To je mnenje, ki smo si ga mogli napraviti na podlagi Vašega kratkega pisma. Če so v tem pravem slučaju merodajne kake druge točke dogovora ali služnosti, ne moremo vedeti, vsled tega tudi ne moremo jamčiti za pravno neoporečnost tega mnenja. L.

Vprašanje 9. Nakuhal sem iz domačih surovin žganje, kolikor ga je predpisano. Ker ga v domači družini ne porabim vsega, prosim za pojasnilo, **če lahko prodam žganje domačega pridelka?** (F. I. v R.)

Odgovor: Žganje, ki ste ga sami nakuhal iz domačih surovin, lahko prodaste komur hočete, vendar morate prej za tisto množino, ki jo nameravate prodati, plačati trošarino, ki je v kraju predpisana za žganje. Če bi pa prodali to blago brez plačanja trošarine, t. j. brez vednosti oblasti, zapadete strogi kazni. L.

DOPISI.

Iz Sv. Bolfenka pri Središču. I. vinski sejm „Ljutomerčana“ se je vršil 20. t. m. v centralni kleti v Obrežu pri Središču in je bil prav dobro obiskan od vseh strani Štajerske, Kranjske in Hrvaške. Na ponudbo je bilo nad 1000 hl sortnih vin raznih letnikov (šipon, rizling, burgundec, muškati silvanec, muškatelj, malc rizling, silvanec in rulandec) in nad 1600 hl vina iz mešanih vrst. Na prodaj postavljena vina so izredno ugajala, le cene so bile kupcem previsoke (10 do 15 Din liter). Navzlic temu je bil uspeh kupčije dosti povoljen. Razni kupci so imeli priliko, prepričati se o vrednosti pristne ljutomerske kapljice in stopiti v stik z domačimi producenti. Prodalo se je skupaj okrog 8 vagonov vina. Na sejmu je bilo zastopanih najmanj štiri petine vinskih zalog. Nekateri letniki so do malega razprodani. Prodalo bi se bilo pa še več, da niso posamezniki nastavili cene, ki so bile pretirano visoke, misleč, da imajo vina mešanih vrst ravno tako ceno kakor vina najfinjših zlahtnih sort. Upati je, da bodo ti nedostatki zanaprej odpadli. Sejm je otvoril s primernim nagovorom zadružni načelnik g. Košar, ki je razložil pri tej priliki tudi organizacijo in delovanje zadruge. — Prihodnji vinski sejmi se bodo prirajali vsako leto prvi torek po 19. januarju.

Iz Radovljice. Seja okrajnega sadjarskega odbora za politični okraj Radovljica se je vršila dne 10. januarja t. l. v Lescah. — Seje se je udeležil poleg članov-odbornikov tudi g. višji sadj. nadzornik Humek iz Ljubljane, na posebno povabilo tudi več delegatov kmetijskih podružnic iz okraja, ter razni priznani sadjarji iz okoliša. Načelnik odbora Ivan Ažman je otvoril sejo, pozdravil navzoče, nakar je podal poslovodeči tainik okrajni ekonom Sustič kratko poročilo o dosedanjem delovanju sadjarskega odbora, o ustanovitvi in dosedanjih delih v okrajni drevesnici v Mošnjah. Odbor ima v zakupu za dobo 15 let 75 arov primerne zemljišča za drevesnico. Za nasad 1. letnika v tekočem letu se je nabavilo nad 4000 jabolčnih in hruškovih divjakov. Straficiralo se je tudi nad 400 orehov iz odbranih domačih dreves. Pri razpravi o izboru sadnih vrst, katere se imajo vzgajati v okrajni drevesnici se je po živahni debati (na Janov predlog) sklenilo, da naj goji drevesnica po 50% jablan in 50% hrušk, a začetkoma v razmerju dobljenega

števíla sadnih divjakov. Ob živahni debati se je nadalje sklenilo, da gojí drevesnica od hrušk: 50% tepk, 35% moštnic in 15% žlahtnih vrst. Od poslednjih se bo gojilo stuttgarsko kosačo, zimsko pastorjevko in Amanliško. Od jabolk se je določilo za gojenje: 20% rdeč. mašancgarja, 20% Baumannove renete, 20% šampanjske renete, 25% Bolkovega jabolka in 15% Burdina. Nadalje se je sklenilo, da naj odbor izšola mladeniča **specielno v sadjarstvu in drevesničarstvu**. Lepa udeležba in živahen potek seje sta dokazala izredno zanimanje za pozitivno delo na povzdigi sadjarstva v okraju.

KMETIJSKE NOVICE.

Kmetijsko posvetovanje v Mariboru. Dne 23. januarja t. l. se je vršila na vin. in sadjar. šoli v Mariboru kmetijska konferenca za mariborsko oblast (po zgledu svoječasne konference v Ljubljani), katero je sklical veliki župan dr. Pirkmaier in katere so se udeležili poleg številnih strokovnjakov in zastopnikov kmet. podružnic tudi družbeni preds. Sancin in tajnik inž. Lah iz Ljubljane. Po uvodnem govoru velikega župana, v katerem je poudarjal važnost smotrenega dela za povzdigo kmetijskega gospodarstva, so poročali in dajali potrebne smernice, in sicer drž. ekonom Šega o poljedelstvu in travništvu, inž. Mikuž o semenogojstvu, ravnatelj Žmavc o kmetijskem pouku, vinarski ravnatelj Puklavec o vinogradništvu in sadjarstvu, naduč. Petriček o hmeljarstvu, kmet. ref. inž. Zidanšek o živinoreji in živ. referent Zupanc o mlekarstvu. Konferenca je trajala od 9. dop. do 1/2. ure n od 3. do 6. popoldne. Pričakujemo širšega poročila.

XII. Mednarodni poljedelski kongres se bo vršil junija meseca t. l. v Varšavi na Poljskem. V vseh državah sveta vlada za ta kongres veliko zanimanje. Dolžnost našega poljedelskega ministrstva je, da bo tudi naša država na tem kongresu častno zastopana. Pri tem bi se ne smelo prezreti Slovencev.

Češkoslovaška Poljedelska Akademija. V Pragi se je ustanovila 28. decembra 1924. Češkoslovaška Poljedelska Akademija, druga institucija te vrste v Evropi. Edino Francozi imajo že zdavnaj svojo podobno institucijo. Odkar so se naši bratje Čehoslovaki državno in politično osamosvojili, skušajo na vsak način, da se tudi na znanstvenem polju osamosvoje. Njihovo poljedelstvo se zelo hitro razvija. Njihovemu poljedelstvu stoji ob strani veliko število raznih znanstvenikov in raziskovalcev-praktikov, tako da je na dan tvoritve sprejela Akademija v svoje vrste 203 članov, in sicer v odseku kmetijskem 69, gozdarskem 25, vinarskem in sadjarskem 20, poljedelsko-industrijskem 28, ekonomskem 23, literarnem in prosvetnem 38. Število zna zrasti na 300, največ na 400 najboljših delavcev, tako da bodo vsi odseki dobro zasedeni in lahko tudi delovni. Veliko bo k temu pripomogla vsestranska moralna pomoč vse češkoslovaške javnosti, posebno poljedelcev. Kdaj pridemo mi do take ustanove? **Malasek.**

GOSPODARSKE STVARI

Ogromen izvoz v decembru 1924. Za ta mesec je znan izvoz v prvi in drugi tretjini meseca (po izkazih carinarnic), in sicer je znašal skupno 101,185.786 Din napram 56 milijonov 438.716 Din v istem času leta 1923. To pomenja ogromen porast za 80 odstotkov. Ta izvoz nam torej številčno potrjuje, odkod je dinar poleg drugega imel svojo krepko podlago za skakanje.

Naš izvoz turščice. Kakor so izračunali strokovnjaki, se bo v letošnji izvozni sezoni izvozilo iz naše države okrog 50 do 70.000 vagonov turščice, kar predstavlja vrednost okrog poldruge milijarde dinarjev.

Zborovanje svinjerejcev v Beogradu. Meseca marca se vrši v Beogradu zborovanje svinjerejcev iz vse države. Na njem se bo razpravljalo posebno o svinjereji, izvozu svinj in izdelkov iz svinjskega mesa ter o izvoznih tarifah.

Razstava vin v Beogradu. Iz Beograda poročajo, da bo tekom meseca marca Srpsko poljoprivredno društvo priredilo v Beogradu prvo veliko razstavo vina in vinskih proizvodov iz vseh pokrajin naše kraljevine. Razstavljena bodo tudi vinogradniška orodja.

Pomanjkanje soli v Sloveniji. V Sloveniji se kaže že izza jeseni l. 1924. občutno pomanjkanje soli. Na intervencijo Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani je monopolna uprava naročila skladišču v Senju, da takoj pošlje skladišču v Ljubljani potrebno množino soli.

Transport jugoslovanske živine skozi Madžarsko dovoljen. Madžarsko kmetijsko ministrstvo je izdalo naredbo na svoje veterinarne organe ob jugoslovanski meji, da so živinski transporti skozi Madžarsko za Avstrijo in Češkoslovaško dovoljeni, ako ekspediter ali njegov namestnik na meji predloži uvožno dovoljenje od strani kmetijskega ministrstva namembne države, in sicer za Avstrijo od zveznega ministrstva za šume in kmetijstvo na Dunaju ter za Češkoslovaško od kmetijskega ministrstva v Pragi. Dovoljenje mora biti numerirano, podpisano in opremljeno z uradnim žigom. Dovoljenjem, ki so izstavljena v češkem jeziku, naj se priložijo tudi legalizirane prestave v nemškem ali madžarskem jeziku.

DRUŽBENE VESTI.

Oddaja sadnega drevja iz družbene drevesnice. Člani, ki želijo dobiti sadno drevje iz družbene drevesnice, naj ga čimpreje naroče. Vrste, ki se bodo letos oddajale, in cena je razvidna v inseratnem delu lista. Priporočamo, da člani posameznih podružnic naročajo drevje skupno potom svoje podružnice, da se na ta način stroški razpošiljanja znižajo.

Družbene članske diplome je začela družba zopet izdajati. Diplome so umetniško izdelane in so pravi okras in ponos vsaki hiši. Velikost znaša v centimetrih 63 × 47. Diplome se oddajajo za ceno 15 Din komad proti predplačilu. Člani, ki želijo imeti družbene diplome, naj jih naročajo po možnosti potom svojih podružnic. Sprejemajo se pa tudi posamezna naročila. Prva naročila se sprejemajo zaradi skupnega tiska do koncem februarja t. l.

Kmetijski tečajji po deželi. Te tečaje je treba od strani podružnic skrbno vprijeti. Ponavljamo to, da ne bo pozneje nepotrebnega izgovarjanja, to pa zaradi tega, ker so se podružnice za nekatere tečaje pre malo potrudile. Število odrasle mladine mora biti zagotovljeno. Tečajji se morajo vršiti nemoteno ves dan od 8. do 12. in popoldne vsaj od 2. naprej. Zato so delavniki bolj pripravi kakor nedelje. Odrasla mladina ima pa sedaj pozimi tudi toliko časa, da se za dva dni lahko odtrga od domačega dela. Podružnice, ki želijo take tečaje, morajo sprejeti vse pogoje, ki so zvezani s prirejanjem takih tečajev. Najprej je treba vse urediti in ko so vsi pogoji dani, šele potem je prositi za tečaj.

URADNE VESTI.

ZAPISNIK

seje glavnega odbora Kmetijske družbe za Slovenijo v soboto, 27. decembra 1924.

(Dalje in konec.)

G. Šteblovnik vloži v imenu odbornikov iz Štajerske sledeči protest ter zahteva, da se ga v celoti vzame na zapisnik:

„Današnji odbor je sestavljen na podlagi volitev, izvedenih od občnega zbora, ki ga je sklical vladni komisar dr. Spilker-Muys. Proti temu sklicanju se je z ozirom na razsodbo Državnega sveta vložila pritožba. Zato smatram s tovariši te volitve za neveljavne in vse event. sklepe tako sestavljenega odbora za nepravilne. Protestiram torej proti poslovanju odbora v sedanjih sestavi in zahtevam, da se ta moj protest zabeleži v zapisnik.“

O tem protestu se razvije obširna debata. G. Remškar povdarja, da so odborniki manjšine sodelovali pri vseh obravnavah današnje seje. Vsled tega se mu zdi predlog nelogičen in neumesten ter predlaga, da se ga ne vzame na znanje.

G. predsednik je dal ta protest na glasovanje. Glavni odbor ga odkloni z večino glasov.

Na to se preide k drugi točki dnevnega reda, k nakupu modre galice in drugih gospodarskih potrebščin. O 12 ponudbah, ki jih je družba dobila za modro galico, poroča šef blagovnega oddelka. Po daljšem razmotrivanju glede nabave modre galice sklene glavni odbor pooblastiti predsednika, da na podlagi predložene ponudbe kupi 15 vagonov galice pri tisti tvrdki, ki ponuja blago najceneje in pod najugodnejšimi pogoji. Blago mora biti najboljšee kakovosti, zajamčeno 98—99 odstotkov, po možnosti od tvrdke Montecatini iz Italije. Tekom januarja se naj zberejo naročila za galico, in če jih bo več nego za 15 vagonov, jo naj predsednik še dokupi po čim ugodnejših pogojih. — Razpravlja se tudi o učinku Sulikola kot sredstva za pokončevanje trsne plesnobe, ki se je pri nekaterih poizkusih izkazal kot primerno nadomestilo za žveplo.

S tem se zaključí dopoldansko obravnavanje.

Ob dveh popoldne se seja nadaljuje. Po daljšem izmenjavanju misli, preloži glavni odbor določitev občnih zborov za l. 1923. in 1924. za prihodnjo odborovo sejo, na kateri se ima tudi storiti končne sklepe glede sprejemanja udov, priglasenih v letu 1924. Nadalje sklene glavni odbor, da se izvoli poseben odsek peterih članov, ki naj tekom šestih tednov pregleda vse spise, tihoče se priglasitve članov v letu 1924. ter naj izdela tozadevne predloge za bodočo sejo glavnega odbora. V ta revizijski odsek za pregled članov se izvolijo sledeči odborniki: Brenčič, Jan, Meden, Pipan in Urek in kot stalni ekspert brez glasovalne pravice Jarc. Vse ostale točke dnevnega reda, ki

so v zvezi s sprejemanjem članov, se bodo obravnavale na prihodnji odborovi seji.

G. Jarc predlaga, naj se do prihodnje odborove seje pripravijo predlogi, ki so bili stavljeni na gospodarski anketi oktobra t. l., da se o njih razpravlja. G. predsednik je mnenja, da bo za posamezne kmetijske panoge izvoliti posebne strokovne odseke, v katere bo pritegniti tudi kmetijske strokovnjake izven odbora. Poroča tudi o ukrepih, ki jih je Kmetijska družba izvršila za vpeljavo poučnih kmetijskih tečajev pri podružnicah.

G. Jarc priporoča, naj Kmetijska družba uredi za Štajersko posebno tajništvo, ki bi šlo tamošnjim udom na roko, ker iz centrale ni mogoče vsega izvrševati.

G. Meden se pritožuje, da bikorejci ne drže več dovolj bikov, ker ne dobijo podpore za njih vzdrževanje in nakup. Kmetijska družba naj se zavzame za to, da se bodo še nadalje podeljevale podpore, kakor so bile svoječasno v navadi. Gospod predsednik pojasni, da je od države dovoljena podpora že porabljena. Do novega proračuna ni pričakovati sredstev v ta namen. Država je sicer kupila 10 dragih bikov iz Švice in jih razdelila po Sloveniji in Prekmurju, vendar je to malenkost v primeri z veliko potrebo po plemenjakih. G. Brenčič pripomni, da na Štajerskem skrbijo okr. zastopi sami za zadostno podporo za biko v svojih okrajih, ker vedo, da je edino samopomoč na mestu, če se hoče doseči kak uspeh v živinoreji. G. Jan poroča da so okr. blagajne na Gorenjskem na spodbudo okr. ekonomov začele skrbeti za primerna sredstva za priskrbo plemenjakov. Ker pa ima Kmetijska družba danes kot predsednika oblast. referenta za kmetijstvo, je njegova dolžnost, da priskrbi družbi dovolj sredstev za nabavo plemenskih živali. G. Petovar predlaga, naj se k sejam glavnega odbora vabita tudi oba oblast. kmet. referenta, kar bo samo v korist družbe. Proti temu predlogu ni ugovora.

G. Remškar priporoča, naj se Kmetijska družba zavzame za ustanovitev zavarovalnice za govejo živino. G. predsednik je obljubil, da bo to vprašanje proučil. G. Meden priporoča ustanovitev zavarovalnice prasičev proti rdečici in kugi. Doblj pojasnilo, da taka zavarovalnica ne bi imela življenske možnosti.

Ker se nihče ne oglasi k besedi, zaključí g. predsednik odborovo sejo ob polšestih zvečer.

Tržne cene v Ljubljani in v Mariboru.

Cene so navedene v dinarjih.

	Ljubljana	Maribor	Ljubljana	Maribor
Konji (prigon v Lj. 213, v M. 6 glav):				
1 par dobrih konj	6.0.0	do 15.000		
Volj in krave (prigon v Lj. 62, v M. 483 glav):				
1 kg žive teže I.	11.50	11.25 do 11.75		
1 II.	11.50	1.2 do 11.1		
1 III.	9.50	9 do 10		
1 krave, klobasarice	6 — do 7	5.75 do 7		
Teleta (prigon v Lj. 7, v M. 4 glav):				
1 kg žive teže	13 — do 15	15 do 17		
Prasiči (prigon v Lj. 31 glav, v M. 62 glav):				
1 komad 6—8 tednov stari	15 — do 25	200 — do 255		
1 .. 3—4 mesece	—	300 — do 35		
1 .. 5—7	—	500 — do 700		
1 .. 8—10	—	750 — do 875		
1 .. enoletni	—	137 — do 160		
1 kg žive teže, debeli	—	14.50 do 16.25		
1 .. mrtve teže, debeli	—	7.50 do 21.25		
Kože:				
1 komad konjske kože	—	175 — do 200		
1 kg goveje kože	—	16.25 do 18.25		
1 .. telečje kože	—	28.75 do 30		
11 .. prasičje kože	—	10 — do 12.50		
1 .. gornjega usnja	—	80 — do 120		
1 .. podplato	—	97 — do 110		
Perutnina:				
1 komad, piščanec	20 — do 30	2 — do 42.50		
1 .. kokos	40 — do 50	60 — do 85		
Mleko, maslo, jajca, sir:				
1 liter mleka	3 — do 3.75	3 — do 3.50		
1 .. smetane	—	1 — do 15		
1 kg čajnega masla	60 — do 70	—		
1 .. surovega masla	50 —	48 — do 52		
1 .. bohinskega sira	16 —	—		
1 .. sirčka	10 —	5 — do 10		
1 jajce	1.0 do 2	1.25 do 2		
Žito in drugo:				
1 q pšenice	475 —	400 — do 450		
1 .. rži	385 —	400 —		
1 .. ječmena	400 —	350 — do 400		
1 .. ovsa	370 —	50 —		
1 .. prosa	315 —	450 —		
1 .. koruze (nove, sušene)	300 —	300 —		
1 .. alde	815 —	300 —		
1 .. fižola, ribničan	350 —	450 — do 500		
1 .. fižola, prepeličar	500 —	—		
1 .. krompirja	175 — do 200	150 — do 200		
Krma:				
1 q sladkega sena	100 —	70 — do 80		
1 .. kislega sena	75 —	—		
1 .. slame	75 —	55 — do 70		
Kurivo:				
1 m ³ trdih drv	160 — do 220	175 — do 200		
1 .. mehkih drv	120 — do 150	150 — do 175		